

Povabilo k branju: Vzgoja in vedenje v šoli – Podpora pozitivnemu vedenju na ravni šole

Barbara Kampjut, ravnateljica OŠ Franceta Bevka

Dr. Branka Jurišić je že v kratkem uvodu svoje odlične knjižice Vzgoja in vedenje - Podpora pozitivnemu vedenju na ravni šole zajela bistvo celotnega vzgojnega delovanja in vzgojnega načrta kot zakonsko predpisanega akta. Ne morem se bolj strinjati z njenimi besedami, ko poudarja pomembnost skupnega cilja in vizije zaposlenih ter usklajeno odzivanje vseh odraslih, usmerjenih v spodbujanje in učenje želenega vedenja svojih učencev, zato resnično upam, da je to že dolgo zapisano v vzgojnih načrtih vseh šol. Žal pa ima v naših šolah namenjanje pozornosti dogodkom z izstopajoče neželenim vedenjem ter neprestano opozarjanje še vedno prepogosto prednost pred spodbujanjem pozitivnega in želenega s preprečevanjem motečega. Zato se popolnoma strinjam z avtoričinim zapisom, da je podpora pozitivnemu vedenju na ravni šole najprej naloga ravnatelja.

Ravnatelj kot pedagoški vodja ima nalogo in tudi moč, da svoje zaposlene usmerja k (samo)spraševanju o učinkovitostih lastnih strategij vzgojnega pristopa ter pridobivanju novih znanj in veščin za poučevanje vedenja. Učitelji se morajo zavedati, da so v prvi vrsti vzgojitelji, ki si morajo za dober učni proces najprej vzpostaviti osebno avtoriteto, ki jo vodita njihova etika in resnično zanimanje za otroka. Avtorica je tako z mislijo, »da gresta vzgojno delovanje in poučevanje po učnem načrtu z roko v roki«, povzela koncept vzgoje in izobraževanja. V knjižici se ne da spregledati avtoričine pretresljive primerjave poučevanja vedenja s poučevanjem računanja, s katero izpostavi, da smo brez težav pedagoško potrpežljivi, iščoč nove in nove pristope pri poučevanju in spodbujanju učenja računanja, nikakor pa to ni tako samoumevno pri poučevanju vedenja. Avtorica nas spomni, da nikomur niti na misel ne pride na misel, da bi s kaznovanjem dosegel boljše razumevanje matematike, in s tem sproži neprijetno, a nujno potrebno vprašanje. Zakaj ni te samoumevnosti pedagoških pristopov pri poučevanju vedenja, če pa vemo, da se je treba tudi vedenja naučiti?

Z drobno, a pomembno in na inovativen način zapisano knjižnico, v kateri se pojavi lik vedenjske vile, nas dr. Branka Jurišić jasno opozarja tudi na načelo osebnega zgleda, ki ga dajejo učencem vsi zaposleni na šoli v vsakem svojem delovanju in dejanju. Da pri tem ne gre za besede, ampak ravnanja, dokazuje z opažanji vedenjske vile: odprta šolska vrata in sprejem z nasmehom, črta zaupnosti in z njo učencem podarjeno zaupanje, spodbujanje samostojnosti in odgovornosti starejših za mlajše, urejenost okolja, pozitivni napisi z opisi želenih vedenj namesto prepovedi, protokol ravnanja ob izrednih dogodkih, ukrepi, ki spodbujajo medsebojno spoštovanje in nenazadnje tudi pomembno prisotnost ravnatelja ter njegove pisarne kot prostora za izrek pohvale in celo nagrade v obliki povabila na sok.

To je le nekaj namigov vedenjske vile, ki s sočasnim obiskom dveh šol z različnima vzgojnima pristopoma pokaže pot do takšne šolske kulture, kjer je sistem vrednot podprt z enotnim vzgojnim delovanjem in vzgojnim pristopom, ki vključuje podporo pozitivnemu vedenju. Toplo priporočam v branje in strokovno razpravo na sejah učiteljskih zborov.